

VERKIEZINGSPROGRAMMA GELDERLAND

**PROVINCIALE
STATEN
VERKIEZINGEN
15.03.23**

BBWB

DE STEM VAN EN
VOOR GELDERLAND

DE STEM VAN EN
VOOR GELDERLAND

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
MISSIE EN AMBITIE	4
PIJLERS	6
UITWERKING MET ACTIEPUNTEN	8
BIJLAGEN (2)	28

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

VOORWOORD

Gelderland is een mooie provincie. Voor iedereen die er woont en werkt, boeren én burgers. Dat willen we graag zo houden. En waar het kan nog mooier maken. Gelderland heeft een landelijk en stedelijk gezicht.

Met de BoerBurgerBeweging (BBB) leggen we de verbinding tussen de mensen in de stedelijke en de landelijke gebieden. Een verbinding die èn recht doet aan de waardevolle stedelijke centra èn aan de waardevolle landelijke gebieden waar voedselproductie, duurzaamheid, een goed water-, fauna- en florabeheer, cultuur en leefbaarheid centrale thema's zijn. Gemeenschapszin is leidend; niet schaalgrootte en welvaart, maar welzijn en passende maatvoering in onze provincie. Een maatschappij, waarin de mensen zich herkennen en erkend voelen. Beleid door mensen die deel uitmaken van deze maatschappij, doordat zij er wonen, werken en leven. Met elkaar.

In dit programma beschrijven wij onze visie, missie en uitgangspunten voor een politiek waar mensen zich in herkennen en hun vertrouwen in durven stellen. 'Eerlijke-mensenpolitiek', met elkaar voor een beter Gelderland. Met gezond verstand en een warm hart. Wij vertalen dit zo concreet mogelijk naar de beleidsterreinen waar de provincie verantwoordelijk voor is of waar zij zich verantwoordelijk voor voelt. Waar de provincie niet zelf het beleid bepaalt, zal zij andere overheden en organisaties stimuleren, faciliteren en aanspreken om de onderstaande doelen na te streven.

Dit programma is geschreven door het programmateam van de kandidaat-leden van de Provinciale Staten Gelderland, voor de verkiezingen van voorjaar 2023.

Eric Kemperman
20 december 2022

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

MISSIE VAN BBB GELDERLAND

Alle inwoners van Gelderland willen samen kunnen bepalen wat goed is voor elkaar, onze omgeving, ons eigen dorp, stad of streek. Trots op - en betrokken bij je eigen streek, stad, dorp en land zijn, met de mensen om je heen. Zorg voor elkaar, doen wat goed is. Met elkaar maken wij onze provincie en de provincies samen Nederland. Lokaal en regionaal waar het kan, globaal waar het moet. De menselijke maat terug in de politiek. Een 'samen-leving' bouwen met respect voor onze geschiedenis en cultuur en het vizier op de toekomst.

Hart hebben voor de eigen provincie en haar inwoners: Dàt is de kracht van BBB.

KERNWAARDEN BBB

- 01** Bij BBB draait het om noaberschap. We zijn er voor elkaar en gaan respectvol met elkaar om.
- 02** Voor BBB is de gulden regel van belang; 'wat u niet wil wat u geschiedt, doe dat ook een ander niet'.
- 03** Iedereen is gelijk. Transparant, helder en openheid spelen een belangrijke rol. Wees dan ook authentiek. Blijf jezelf, doe gewoon en wees positief (het glas is altijd half vol). Heb humor, geen arrogantie of spatjes.
- 04** Wees professioneel. Kijk vooruit naar de langere termijn. Goede stijl en houding zijn van belang en stel altijd het algemeen belang boven het persoonlijk belang. Dit zijn de kernwaarden die BBB wil meegeven aan haar leden.

DE STEM VAN EN
VOOR GELDERLAND

AMBITIE EN SPEERPUNTEN VAN BELEID

BBB verbindt mensen uit de steden, dorpen en het platteland in Gelderland. BBB ondersteunt initiatieven die bijdragen aan een duurzame hoogwaardige toekomstbestendige samenleving. Zo nodig initieert BBB dergelijke initiatieven. Regie pakken over eigen toekomst, niet reageren op anderen die jouw toekomst bepalen. Maar wel samen. Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder. Wij werken aan wederzijds begrip tussen Gelderlanders, boeren en burgers. Andere tijden vragen om een andere strategie. Een strategie die het initiatief neemt; de samenleving weer van de mensen maakt, welzijn boven economische groei stelt en vooral nuchter en eerlijke politiek maakt. Met kundige mensen uit het land die beleid maken, die wonen en werken daar waar ze over spreken en keuzes durven maken op grond van hun betrokkenheid, kennis en gedeelde waarden. Mensen die de zorg voor kwetsbaren en de toekomst van hun kinderen boven het rendement op hun aandelen stellen.

BBB versterkt een positief imago van boeren en tuinders en geeft deze mensen een stem om recht te doen aan de kracht van de agrarische sector: goed voor gezonde en prachtige producten die wereldwijd hun afzet vinden. Daar komen wij vandaan. Een sector bovendien waaraan, buiten de boeren en tuinders, honderdduizenden Nederlanders hun baan te danken hebben.

De groeiende steden in Gelderland zijn voortgekomen vanuit de streek. Hier werden de producten op de markten aangeboden en konden kennis, cultuur en technologie zich verder ontwikkelen. In de steden konden ambachtlieden hun producten en diensten ontwikkelen en aanbieden. Het MKB speelt hierin nog steeds een belangrijke rol. Ook de ontwikkeling van de Food Valley komt hieruit voort en dient ook lokaal verankerd te blijven. BBB Gelderland wil dit op een eigen wijze beschermen, ondersteunen en stimuleren. Steden en platteland zijn onderling verbonden en van elkaar afhankelijk en zorgen samen voor een krachtige leefbare provincie. Boeren én burgers.

DE STEM VAN EN
VOOR GELDERLAND

DE 7 KERNTAKEN VAN DE PROVINCIE BRENGEN WIJ ONDER IN DE PIJLERS VAN BBB

- 01** Duurzame ruimtelijke ontwikkeling en waterbeheer
- 02** Milieu, energie en klimaat
- 03** Vitaal platteland
- 04** Bereikbaarheid en openbaar vervoer
- 05** Economie
- 06** Culturele infrastructuur en cultureel erfgoed
- 07** Kwaliteit van het openbaar bestuur

DE 8 LANDELIJKE PIJLERS VAN BBB

Het BBB-programma omvat 8 pijlers die per pijler worden ingeleid en ingevuld met concrete actiepunten.

- 01** **Gezonde bodem:** Vruchtbare gronden blijven beschikbaar voor voedselproductie. De emissies en vastlegging van broeikasgassen worden verrekend (dus uitstoot minus vastlegging).
- 02** **Gezonde planten & vruchten:** Zorgen voor voedselzekerheid, korte aanvoerlijnen en verse hoogwaardige voeding voor mens en dier.
- 03** **Gezonde dieren:** Goed zijn voor de dieren waar wij verantwoordelijk voor zijn. Dat wil iedereen en daar wil iedereen aan bijdragen. De boeren krijgen daarvoor een vergoeding voor extra (bovenwettelijke) dierwelzijns-, diergezondheids- en milieuinspanningen. Hoe meer inspanningen, hoe hoger de vergoedingen voor de boer.
- 04** **Gezonde boeren:** Er komt een stabiel, langjarig en betrouwbaar agrarisch beleid met een looptijd van tientallen jaren. Daarin is vastgelegd wie welke ruimte krijgt in Nederland. Sectoren worden niet als wisselgeld gebruikt, ten gunste van andere sectoren.

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

- 05 Gezonde burgers:** Er zijn goede voorzieningen (sporten, recreatie, voldoende (huur)woningen, openbaar vervoer, scholen, geldautomaat, ambulance, politiepost, medische, zorg en culturele voorzieningen, goed internet) op het platteland en in de stad waardoor oud en jong zich thuis kunnen blijven voelen in hun eigen regio.
- 06 Gezonde economie:** Regionaal waar het kan, internationaal waar het moet. Er komt voldoende ontwikkelingsruimte voor alle producenten die ervoor kiezen om in Nederland te blijven.
- 07 Gezond onderwijs:** Scholen op het platteland blijven open en 'thuisnabij onderwijs' staat centraal.
- 08 Gezonde maatschappij, leefomgeving & landschappen:** De menselijke maat weer terug. De maatschappij is geen onderneming, kwaliteit van leven is geen verdienmodel. Een leefbare wereld met voldoende ruimte voor wonen, werken, recreëren. Het kan. Met een gezonde leefstijl en gezonde voeding.

Binnen Gelderland hebben wij hart voor de regio's met een eigen identiteit en oog en oor voor de belangrijke punten die daar spelen.

WIJ STEMMEN AF OP DE VOLGENDE REGIO'S:

- 01** Achterhoek en Liemers
- 02** Veluwe en Arnhem
- 03** Gelderse Vallei
- 04** Betuwe en Rivierenland
- 05** Rijk van Nijmegen en Land van Maas en Waal

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

GEZOND GELDERLAND

Leven, wonen en werken in een gezonde omgeving

Fysieke en geestelijke gezondheid van mensen hangt nauw samen met de condities en omstandigheden waarin wij leven, wonen en werken. Gezonde mensen wonen in leefbare dorpen en steden. Een 'thuis' voor iedereen is een eerste levensbehoefte die veiligheid en geborgenheid biedt. Volgende goede en betaalbare woningen voor de mensen zijn belangrijk. Duurzame woningen ook, sturen op woonlasten, dus huren én energiekosten. Maar ook de leefbaarheid van de omgeving vraagt aandacht, zowel de fysieke leefomgeving als de sociale leefomgeving. Daarnaast is een toegankelijke en betaalbare gezondheidszorg van groot belang voor het welzijn van de inwoners in Gelderland. Waar de provincie invloed kan uitoefenen op deze beleidsterreinen zal BBB deze willen invullen met praktisch beleid vanuit haar idealen en uitgangspunten, zoals in dit programma beschreven.

Nederland kent een mooi stelsel van woningcorporaties die - sommigen al meer dan 100 jaar - inzet leveren voor de sociale huurwoningenmarkt (betaalbaar en beschikbaar). De irreële top down ambities van het ministerie van BZK zijn niet haalbaar en doen geen recht aan de goede samenwerking tussen gemeenten en corporaties en huurders. Een centrale dwangmatige sturing gaat dit niet verbeteren. BBB wil - vanuit de provincie - met de gemeenten afstemmen waar woningbouw mogelijk is en gemeenten aansporen om een evenredig deel van de noodzakelijke sociale huurwoningenvoorraad te realiseren, zodat iedereen overal een betaalbare (huur)woning kan vinden.

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

GEZOND WONEN

Meer en verstandig bouwen, maar wel op de juiste plek

De druk op de woningmarkt is ongekend hoog en deze zal de komende jaren toe nemen. Vooral de grote steden zien een stijging van het aantal inwoners. Dit wordt onder andere veroorzaakt door mensen die zich vanuit Randstad willen vestigen in de rustiger provincies zoals Gelderland, bevolkingsgroei en immigratie. Relatief gezien zijn de woningen verder naar het oosten beschikbaar en betaalbaar(der) ten opzichte van de grote steden in het westen. De prognose is dat de bevolking van de provincie tot 2030 zal toenemen. BBB Gelderland is zich ervan bewust dat er woningen nodig zijn voor starters en doorstromers. Dat betekent meer bouwen, maar niet ten koste van het open en groene karakter van de provincie of ten koste van broodnodige agrarische grond. BBB is – evenals vele professionals, experts en organisaties in de volkshuisvesting – kritisch op de huidige plannen van het ministerie en zal haar eigen koers bepalen in het belang van duurzame oplossingen voor de inwoners van Gelderland. Realistische plannen, geen drang – en dwangambities.

WAT GAAT BBB GELDERLAND CONCREET DOEN OM EEN OPLOSSING TE BIEDEN AAN HET WONINGTEKORT?

- 01** Er wordt eerst zoveel mogelijk op de lege en beschikbare plekken binnen de bestaande kernen/steden gebouwd of herbouwd (verdichting, optoppen bestaande bouw, inbreilocaties stedelijk benutten).
- 02** De bestemming van inefficiënte industrieterreinen en opslaglocaties, leegstaande of verouderde kantoorparken wordt versneld gewijzigd in 'bestemming wonen'; transformatie wordt d.m.v. het praktisch en soepel toepassen van regelgeving mogelijk gemaakt. Vastgoedeigenaren en overheden delen in de waarde-sprong van de bestemmingswijziging. De infrastructuur ligt er al. Het kan dus snel(ler).
- 03** In de steden en dorpen worden kavels met kantoor- en winkelpanden, die langdurig leeg staan omgebouwd/herontwikkeld tot woningen/appartementen, voordat (landbouw)grond in het buitengebied wordt gebruikt voor nieuwbouwwoningen.

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

- 04** Merk tijdelijk spoedwoningbouw aan als openbaar belang. Nederland kampt met een historisch woontekort maar door de ongekend strenge stikstofregels kunnen er amper huizen bijgebouwd worden. De kabinetsbelofte van 100.000 woningen per jaar gaat door de onhaalbare normen nooit gehaald worden. In beloftes kunnen burgers niet leven. Daarom moet het kabinet tijdelijk spoedwoningbouw aanmerken als dwingende reden van openbaar belang om af te wijken van de stikstofregelgeving.
- 05** BBB vindt ook dat er goed gezorgd moet worden voor onze 'ouderen'. Daarom gaat BBB inzetten op het creëren van woonzorg gemeenschappen voor deze doelgroep op basis van goed voor elkaar zorgen (noaberschap).
- 06** Pas als binnendorps - en binnenstedelijk bouwen niet afdoende blijkt, wordt er gebouwd om de kernen heen, op passende schaal in verhouding tot de omgeving.
- 07** Meer verticaal dan horizontaal bouwen in de stedelijke gebieden. In de grotere steden naast hoogbouw (wonen) dieptebouw onder de grond (infrastructuur, distributie, parkeren en ook gedeeltelijk winkelen en werken).
- 08** Het programma Vitale Vakantieparken van een groot aantal gemeenten in Gelderland biedt een inventarisatie van vakantieparken waar recreatie niet meer de beste bestemming is. Veel van deze parken worstelen ook met leefbaarheidsproblematiek. Bovendien is monitoring en handhaving bestuurlijk omslachtig en kostbaar. BBB Gelderland is van mening dat deze parken benut kunnen worden voor permanente bewoning. Deze woningen zijn vaak - grotendeels leegstaande 2e (vakantie)woningen en direct beschikbaar.
- 09** Bij het toewijzen van huurwoningen wordt met name gekeken naar lokale binding en urgentie. Ook kijken of wij de toewijzing van woningen aan mensen met een beroep die bijdragen aan de leefbaarheid van kleine dorpen en kernen kunnen stimuleren (denk bijvoorbeeld aan leraren, zorgpersoneel). Met betrekking tot vestiging van vluchtelingen en immigranten hanteren wij het 4-puntenplan (zie bijlage 2) en volgen wij het landelijk beleid van BBB.

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

- 10** Er komen voldoende woningen voor jongeren op het platteland. Zo wordt de diversiteit van jong en oud op het platteland behouden en verdere vergrijzing voorkomen. Gelet op de vele 1 persoonshuishoudens wil BBB meer wooneenheden voor deze doelgroep creëren en woningen eenvoudig ‘aanpasbaar’ maken. Dit i.s.m. woningcorporaties die de kennis en ervaring hebben van - resp. met de volkshuisvesting in hun regio. en het splitsen van boerderijen faciliteren
- 11** Er moet gelegenheid komen een zogenaamde ‘kangoeroewoning’ of pré-mantelzorg-unit gestalte te geven. Ook familie wonen (3 generaties die elkaar supporten) zoals vroeger op boerenhoeves moet mogelijk worden gemaakt. Tiny houses stimuleren voor starters op de woningmarkt.

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

GEZOND LEVEN

Wonen in een leefbare omgeving, gezond leven; eten en bewegen

WAT GAAT BBB GELDERLAND CONCREET DOEN AAN GEZOND LEVEN.

WAT GAAN WE DOEN OM ONZE OMGEVING LEEFBAAR TE HOUDEN ?

- 12** In onze steden komt meer aandacht voor groen als temperatuurregelaar. Stimuleren van verticale natuur in steden (geïntegreerd met gebouwen).
- 13** Verstening van steden en dorpen tegengaan. Tegels eruit, groen ervoor terug. Goed voor het tegengaan van opwarming en de wateropname. Samen met woningcorporaties 'tegelwippen-projecten' uitvoeren. 'Groen in de wijk' terugbrengen, samen met bewoners. Bij voorkeur sporten op 'echt gras', tenzij het niet anders kan (i.v.m. bezetting sportvelden) wat verkoelt en stikstof vastlegt.
- 14** Burgers bekend maken met de herkomst van hun voedsel, mogelijkheden bieden voor eigen groente uit "eigen tuin" in samenwerking met de boeren. Stadstuinen en schooltuintjes stimuleren voor bewoners en scholieren uit de steden. Wij weten in Gelderland hoe je voedsel verbouwt, deze kennis delen en naar de steden brengen. Op deze manier begrip kweken voor degene die ons voedsel leveren en de waarde van voedsel leren kennen voor hen die nauwelijks weten waar het vandaan komt.
- 15** Markten voor vers voedsel of producten uit de streek of naburige streken worden uitgebreid; Meer verkoopmogelijkheden voor voedselproducenten vanuit huis, voor lokale en regionale producenten.
- 16** Er zijn goede voorzieningen nodig (zoals o.a. sporten, recreatie, (huur)woningen, openbaar vervoer, bibliotheken, sportvelden, scholen, geldautomaat, ambulance, politiepost, medische, zorg en culturele voorzieningen) naast steden zeker ook op het platteland waardoor oud en jong in hun eigen woonomgeving kunnen beschikken over voorzieningen en hiervoor niet op de grote stedelijke kernen zijn aangewezen. Dit vergroot de zelfredzaamheid van hen die niet beschikken over eigen vervoer en/of zelf minder mobiel zijn. En het verlicht de druk op deze voorzieningen in de steden.

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

- 17** BBB wil gezond leven, eten en bewegen stimuleren. De mooie natuur en het buitengebied is er voor iedereen die ervan wil genieten, uiteraard met respect voor de regels en afspraken die we daarover met elkaar maken. Wandelaars, vogelspotters, sportvissers, mountainbikers en andere buiten'sporters' zijn welkom in de gezonde buitenlucht.
- 18** BBB wil de mobiliteit in de regio bevorderen. Hierbij willen we o.a. nieuwe vormen van mobiliteitsvoorzieningen stimuleren, zowel in steden alsook op het platteland
- Bij de aanbesteding van de concessie Openbaar Vervoer zal de provincie expliciet inzetten op het behoud van de bereikbaarheid van dorpen en kleine kernen.
 - Het behoud van kleine veer(boot)verbindingen in onze rivierrijke provincie krijgt onze aandacht, evenals een (uitbreiding van) een goed wandel - en fietsnet in onze mooie provincie.
 - BBB is kritisch op uitbreiding van de luchtvaart. Hoewel Gelderland alleen in Teuge een kleine luchthaven heeft, ligt een deel van onze mooie provincie onder de aanvliegroutes naar grotere luchthavens zoals Schiphol, Lelystad, Eindhoven en luchthavens in het Duitse Ruhrgebied. Laag(aanvlieg)routes boven Gelderland die uitstoot en (geluids)overlast veroorzaken worden door BBB kritisch beoordeeld en waar mogelijk verminderd, conform landelijk beleid.
 - Tegelijkertijd leveren de regionale vliegvelden een bijdrage aan werkgelegenheid en zelfstandigheid van een regio. Dit is een lastige balans die wat ons betreft heel goed bewaakt moet worden en waarbij de leefbaarheid en gezondheid van boer en burger altijd voor economische belangen moeten komen.
- 19** Noordtak Betuwelijn - BBB is fel tegen de komst van de Noordtak van de Betuwelijn. Deze lijn dient er louter voor dat het spoor in de Randstad ontsloten wordt terwijl de mensen in de Achterhoek te maken gaan krijgen met grote overlast van zwaar vervoer over het spoor. Het gaat hier om een lijn die bedoeld is voor goederenvervoer richting Duitsland. Voor de mensen die rondom de Noordtak van de Betuwelijn zouden komen te wonen zal dit zware vervoer over het spoor onder meer betekenen dat ze te maken krijgen met (zware) trillingen die ervoor kunnen zorgen dat er scheuren ontstaan in de woningen. Naast de trillingen die het vervoer over de Noordtak zal veroorzaken, is er natuurlijk ook nog geluidsoverlast. Deze twee factoren zullen er voor zorgen dat de leefbaarheid enorm achteruit zal gaan terwijl er voor de inwoners van de Achterhoek totaal geen toegevoegde waarde is voor de Noordtak.

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

- 20** Per regio wordt er een analyse gemaakt van de beschikbare zorg-, cultuur- en onderwijsinstellingen, de toegankelijkheid daarvan en de bereikbaarheid. Zo nodig wordt deze aangepast of uitgebreid. Toegankelijkheid en betaalbaarheid zijn hierbij het streven, voorzieningen dichterbij de burger, laagdrempelig, efficiënt en betaalbaar. Kwaliteit en de menselijke maat voorop.
- 21** Kleine schoollocaties (PO, VO en ROC's) op het platteland blijven open en 'thuisnabij onderwijs' staat centraal. Provincie ondersteunt hierbij.
- 22** Stimuleren van verenigingsleven. Dat verbindt gemeenschappen en biedt zingeving en ontmoeting. Vrijwilligerswerk stimuleren door ondersteunende programma's (faciliteiten, subsidies, kennis).
- 23** BBB wil dat subsidies voor culturele activiteiten op een eerlijke manier worden verdeeld. Wij hebben ook oog voor volkscultuur en lokale gebruiken. BBB wil actieve buurthuizen die een bijdrage leveren aan de lokale samenleving ondersteunen en wil hiervoor samenwerken met gemeenten en woningcorporaties, zij weten waar de nood het hoogst is in de wijken.
- 24** Meer ruimte voor behoud van materieel en immaterieel erfgoed, lokale cultuur (denk aan paasvuren, schutterijen, fruitcorso's) en kleinschalig toerisme.
- 25** Er wordt meer aandacht besteed aan veiligheid op de weg. De laatste jaren is de verkeersintensiteit, ook op secundaire wegen sterk toegenomen. Per regio komt er een overzicht van de knelpunten en maatregelen die de verkeersveiligheid kunnen vergroten in overleg met de lokale bewoners. Samenwerken met professionals om bijv. de vele wildaanrijdingen terug te dringen op het provinciale wegennet.
- 26** BBB wil dat er in het (basis)onderwijs aandacht komt voor goede voorlichting over de voedselproductie en producenten in de streek. Excursies van scholen naar landbouw- en tuindersbedrijven kunnen rekenen op provinciale subsidies. Basisscholen ook kennis laten nemen van bijzondere ambachten en beroepen zoals bijvoorbeeld imkers.
- 27** BBB wil inzetten op meer wijkcoaches en wijkpolitie die bekend zijn met de wijk en haar inwoners om de sociale veiligheid te versterken. Des te meer mensen vervreemd raken van hun omgeving, hoe onveiliger men zich kan voelen. Vooral in de avonden en buiten de eigen woonomgeving voelen mensen zich snel onveilig.

DE STEM VAN EN
VOOR GELDERLAND

GEZONDE AGRARISCHE SECTOR

Onze boeren en tuinders behoren tot de beste van de wereld. De waardering hiervoor staat onder druk. Nederlandse boeren en tuinders voelen zich miskend door eenzijdige berichtgeving, waarmee het plezier en de lust om verder te ondernemen en te investeren onder druk staat. De agrarische sector is goed voor 600.000 directe en indirecte banen, met andere woorden: elke boer houdt gemiddeld 12 mensen aan het werk. Met het verdwijnen van boeren en tuinders zullen ook de betrokken bedrijven worden geraakt. “Om nog maar niet te spreken over het landschaps- en natuurbeheer waar vele boeren op het platteland zijn betrokken”, stelt onze fractievoorzitter in de Tweede Kamer Caroline van der Plas.

Maar er schuilt een enorme trots en kracht in onze sector, hardwerkende mensen die generaties lang hun inzet leveren voor hun bedrijf, hun gezin, voor Nederland. Ook nu reichten wij onze rug en zullen we ons inzetten voor het behoud en versterken van een toekomstbestendige agrarische sector. De dialoog gaan we aan, met open vizier en in volle overtuiging dat wij kunnen blijven boeren in onze provincie en in Nederland. Niet tegen elke verandering of met de hakken in het/ ons zand, maar samen met andere partijen werken aan het behoud van veilige en diervriendelijke voedselproductie in combinatie met natuurontwikkeling en - behoud. Eigenlijk zoals we dat al honderden jaren doen.

WAT GAAT BBB GELDERLAND CONCREET DOEN AAN HET BEHOUDEN - EN VERSTERKEN VAN EEN TOEKOMSTBESTENDIGE AGRARISCHE SECTOR?

- 01** Er komt een stabiel, langjarig en betrouwbaar boeren-en tuindersbeleid met een looptijd van tientallen jaren, waarin is vastgelegd wie welke ruimte krijgt in de provincie. Zo wordt voorkomen dat mensen en organisaties, die geen directe belangen hebben bij uitbreiding of modernisering van boeren- en tuindersbedrijven, jarenlange procedures gaan voeren tegen hen, zonder een daadwerkelijk direct belang.
- 02** Het vergunningstelsel voor de boeren moet vereenvoudigd worden ten gunste van de voedselproductie binnen de provincie.

BBB

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

- 03** (Stikstof)maatregelen worden alleen ingevoerd als er daadwerkelijk (stikstof)metingen ter plekke hebben plaatsgevonden en deze metingen een causaal verband aantonen met de veroorzaker en de (natuur)schade. Meten = Weten
- 04** Provinciale uitingen en -campagnes, bijvoorbeeld t.a.v. voedselproductie en voedselconsumptie, worden eerst getoetst op feiten.
- 05** Er komt een structurele campagne, gefinancierd door de provincie, om burgers te stimuleren in de provincie / in Nederland geproduceerd voedsel te kopen.
- 06** Initiatieven vanuit de gemeenschap bijv. coöperaties worden gestimuleerd om een maatschappij door en voor burgers te maken. Lokaal en regionaal boven globaal waar het kan.
- 07** De komst van nieuwe (burger)woningen in het agrarisch buitengebied leidt niet tot beperkingen voor de bedrijfsvoering van de agrarische sector. Wonen in het buitengebied betekent erkennen en accepteren dat voedselproductie essentieel is. Boeren en tuinders dienen wel rekening te houden met het woongenot van alle inwoners in hun omgeving.
- 08** Geborgde zetels bij de waterschappen (natuurorganisaties, bedrijfsleven en boeren) beschermen. Het is onwenselijk om alleen politieke agenda's te laten beslissen over voedselproductie en waterbeheer. Inhoudelijke (hydrologische) kennis en verstand van zaken is van groot belang. Burgers moeten mede op de kennis van eigenaren van gronden kunnen vertrouwen.
- 09** Er wordt actief aan natuur- en faunabeheer gedaan door de grondeigenaren. Voedselproductie binnen de provincie Gelderland moet een basiszekerheid blijven.
- 10** Faunabeheer op basis van realistische uitgangspunten en feiten en kennis. Beheer van invasieve exoten. Wolven, wasberen, varkens, ganzen etc. die overlast veroorzaken of gevaar, moeten kunnen worden beheerd. Zorgvuldig, maar minder bureaucratisch en praktischer handelend op kunnen treden bij schade, dreiging of overlast.

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

STANDPUNT WOLVEN IN NEDERLAND

Vanwege de grote slachting die wolven aanrichten onder de (landbouw-)huisdieren van boeren en plattelanders wil BBB zo snel mogelijk actie van de landelijke en provinciale overheid. De analyses van de schade en het zo koppelen van de juiste wolf aan een aanval, kan zo maar 3 maanden duren. De dader is dan vaak al lang gevlogen. BBB wil dat de provincies nadenken over de omgang met de wolf op de langere termijn maar stelt ook een aantal korte termijn maatregelen voor:

- B** BBB vraagt daarom om snellere DNA-analyse, maximaal binnen 2 weken;
 - B** BBB wil dat dierenartsen DNA mogen afnemen bij gewonde paarden & koeien (en niet op provinciale ondersteuningsorganisatie BIJ12 hoeven te wachten);
 - B** BBB wil dat de provincies (via het Interprovinciaal Overleg IPO) een helder afschotbeleid opstellen voor individuele wolven die zich herhaaldelijk aan (landbouw-)huisdieren vergrijpen;
 - B** BBB stelt daarnaast voor om belemmerend beleid ten aanzien van afschot dusdanig te herzien c.q. aan te vullen, dat roedels die zich herhaaldelijk vergrijpen aan (landbouw-)huisdieren afgeschoten kunnen worden, om verdere escalatie te voorkomen.
-
- 11** Het vol zetten van het landelijk gebied met hekken is geen optie. Het is duur en lelijk en zal niet werken. BBB wil bij het faunabeheer intensiever samenwerken met deskundige organisaties als de Jagersvereniging(en), vereniging voor natuurtoezicht, Terrein behorende Organisaties (TBO's) e.a.
 - 12** Wij streven naar het behoud van het agrarisch cultuurlandschap in onze provincie.
 - 13** We stimuleren het plaatsen van insectenhôtels zodat insecten weer terug komen in de stad, dit bevordert ook de terugkomst van vogels. Wij werken samen met imkers voor het behoud van kennis en capaciteit die nodig is voor het bestuiven van onze gewassen (m.n. fruitteelt in de Betuwe).
 - 14** De provincie zal zich actief inzetten voor een nationaal kenniscentrum faunabeheer, waar de provincie met kennispartners werkt aan onderzoek en kennis. Groene organisaties kunnen hierin participeren.

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

- 15** Bermen en groenstroken in beheer van de overheid, worden op een natuurlijke wijze beheerd. Er wordt alleen gemaaid waar dit strikt noodzakelijk is voor de verkeersveiligheid en/of agrarisch beheer.
- 16** Agrariërs die zich in willen zetten om meer biodiversiteit te realiseren moeten daar dusdanig voor beloond worden dat het niet alleen een compensatie van de opbrengstderving is maar daar ook gewoon een extra inkomen uit kunnen halen. Immers is het in algemeen belang dat dit beheer uitgevoerd wordt en bovendien waardeert de recreant dit ook.
- 17** Vruchtbare gronden blijven beschikbaar voor voedselproductie.
- 18** Er komen geen (regionale) beleidswijzigingen zonder voorafgaande praktijkproeven bij representatieve bedrijven. Meten = Weten
- 19** De emissies en vastlegging van broeikasgassen worden verrekend (dus uitstoot minus vastlegging). Dat is de werkelijke uitstoot.
- 20** Initiatieven om fosfaat uit menselijke ontlasting te genereren worden bevorderd.
- 21** Drinkwaterreserveringsgebieden: Bepaal binnen 1 jaar waar er drinkwater gewonnen wordt en verklein alle drinkwaterreserveringsgebieden naar de werkelijk benodigde grootte, zodat er zo min mogelijk impact op de omgeving is. En kijk goed naar de schade die ontstaat door de waterwinning, en beperk deze tot een minimum.

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

GEZOND BESTUUR

BBB staat pal voor de rechtsstaat als voorwaarde voor de bescherming van de menselijke waardigheid. Een rechtsstaat garandeert veiligheid, ook voor kwetsbaren en minderheden in onze samenleving. Het is een betrouwbare overheid die duidelijke grenzen stelt en onrecht bestrijdt en daarvoor beschikt over de structuur en de middelen. De provincie is een zelfstandige bestuurslaag tussen Rijk en gemeenten en draagt haar eigen verantwoordelijkheid voor de aan haar toevertrouwde beleidsterreinen.

Voor BBB is de provincie van alle inwoners van Gelderland en werken inwoners en het bestuur van de provincie samen aan een leefbaar Gelderland. Er is echter binnen de provincie weinig tot geen mogelijkheid tot direct inspraak bij beleidsvorming voor maatschappelijke vraagstukken maar deze hebben wel een grote impact op alle burgers binnen de provincie. Denk daarbij aan besluitvorming over het toewijzen van agrarische gronden en natuurgebied voor woningen, de Regionale Energiestrategie (RES), de uitbreiding van het provinciale wegennet of de kwaliteit van het openbaar vervoer.

BBB is dan ook van mening dat de burger zoveel mogelijk direct betrokken moet worden bij de besluitvorming van ingrijpende beleidsvoorstellen binnen de provincie. BBB wenst meer participatie van de inwoners bij het beleid met betrekking tot hun eigen leefomgeving. Om de transparantie te waarborgen heeft BBB bij maatschappelijke vraagstukken binnen de provincie een voorkeur voor adviserende referenda en volksspelingen. Dit zorgt voor meer draagvlak voor het beleid waarbij de uitkomsten onderdeel kunnen zijn voor de beleidsvorming van de provincie. Dit voorkomt dat een zeer klein deel van onze maatschappij, die goed de weg kent in het bestuurlijk en juridische landschap, uiteindelijk bepaalt wat de meerderheid raakt. Door raadgevende referenda ontstaat een betere aansluiting bij de wensen en behoeften uit de maatschappij. Er zal zeker een langer en intensiever publiekelijk debat zijn maar er zal ook voor een overgroot deel brede steun zijn voor de uitvoering van de beleidsmaatregelen. Oftewel meer inspraak voor alle inwoners van de provincie!

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

Naast referenda en volkspeilingen wil BBB ook burgerinitiatieven ondersteunen. Denk hierbij aan bijvoorbeeld herindelingskwesties of thema's die betrekking hebben op de fysieke openbare ruimte binnen een gemeente of burgerinitiatieven als grote schoonmaakacties, wijkondernemingen, bijeenkomsten voor eenzame ouderen of initiatieven voor buurtfeesten. Allemaal onderwerpen die de burgers direct raken.

BBB wil dat de burgers van de provincie mogelijkheden en gelden ter beschikking krijgen om deze burgerinitiatieven op te zetten. Inspraak, acties en zeggenschap via gemeente-, wijk en cliëntenraden op verschillende beleidsterreinen. De manier voor de burger om zich te mogen laten gelden in het publieke domein en – na afweging van belangen – weer gehoord te worden.

BBB wil een transparantere en democratischer besluitvorming. Waar dit ontbreekt en dictaten vanuit de Rijksoverheid worden doorgedrukt, is het voor BBB een optie om hieraan geen actieve medewerking te verlenen. Landelijke programma's die 'top down' vanuit Den Haag over de provincies worden afgekondigd, worden kritisch getoetst op hun bijdrage aan het belang van de inwoners van de provincie. Het BBB-uitgangspunt is 'medewerking tenzij ...'.

BBB wil een referendumloket opzetten waar de burgers een referendum kunnen aanmelden op een specifieke beleidsterrein. Inwoners participeren in het beleid ten aanzien van hun eigen leefomgeving. Aan het referendumloket wordt een website gekoppeld waarin verwijzingen en links komen naar de belangrijkste plannen en beleidsvoornemens in de provincie.

Stoppen met gedwongen gemeentelijke herindelingen. Gemeenten behouden hun eigen identiteit. Lokale binding op basis van generaties lang wonen, werken en samenleven met elkaar zijn te kostbaar en kwetsbaar om – zuiver en alleen op grond van efficiencyvoordelen – bestuurlijk op één hoop gegooid te worden. BBB is daarom tegen herindeling van gemeenten, tenzij op basis van instemming van - en overleg met lokale bestuurders en wanneer dit een aantoonbare kwaliteitsimpuls zal opleveren voor het lokale bestuur.

DE STEM VAN EN
VOOR GELDERLAND

GEZONDE ECONOMIE EN SAMENLEVING

Kennis ontwikkelen, bedrijvigheid behouden, maar wel kritisch blijven op vermenging van politieke ideologie met economie

De provincie Gelderland is voor wat betreft bedrijvigheid een belangrijke motor van de Nederlandse economie, de Achterhoek is nummer 2 in Nederland op terrein van maakindustrie na Eindhoven! De provincie is een bedrijvige regio en daarbinnen zijn de ondernemende bedrijven, boeren en tuinders belangrijke schakels in het succes en welvaart van de provincie. BBB wil door ruimere regelgeving de ondernemers de kans en ruimte bieden om te blijven innoveren zonder teveel gehinderd te worden door een centrale overheid. Wij gaan structureel in innovatie- en onderzoek investeren zodat onze ondernemers in de provincie aan de wereldtop kunnen blijven produceren.

Kenniscentra als de Food Valley, Nijmegen en Arnhem worden hierbij verder ontwikkeld met de Food Valley/WUR als speerpunt als het internationaal kenniscentrum voor medisch en agrarisch innovatief onderzoek. De landbouwuniversiteit Wageningen (WUR) is een internationaal gerespecteerde en toonaangevende universiteit. BBB is hier trots op en wil graag samenwerken met onze wetenschappers en studenten in het belang van Gelderland, Nederland, de maatschappij en de agrarische sector in het bijzonder. Wel is BBB kritisch op door het bedrijfsleven en NGO's gesponsord wetenschappelijk onderzoek en subsidies. De integriteit van wetenschappelijk onderzoek is voor ons een groot goed.

BBB Gelderland streeft naar het behoud van het landelijke gebied, rivieren, polders en het mooie boslandschap van de provincie. Als wij het provinciale landschap willen behouden dan moet bij de vraag van ondernemende bedrijven naar ruimte eerst gekeken worden naar het 'hergebruik' en verdichting van bestaande bedrijventerreinen. Waar nodig worden vanuit de provincie daar middelen voor uitgetrokken. Wij wensen een goede balans tussen landschapswaarden, wonen en bedrijvigheid in onze provincie, waarbij de menselijke maat telt.

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

BBB ondersteunt de energietransitie en een circulaire economie maar het gaat ook om het behoud van de concurrentiepositie van zowel de boeren, tuinders als het midden- en kleinbedrijf binnen de provincie en internationaal. BBB is niet blind voor economische werkelijkheid en huidige regels van marktwerking, maar wil waar mogelijk haar invloed laten gelden. Schaalvergroting is niet per definitie leidend, marktwerking evenmin, onze leefwereld is geen bedrijf of businesscase. Wij maken geen dogmatische ideologische keuzes, maar wikken en wegen wat goed is voor de mensen in Gelderland. Geen grote politieke ambities, maar echte-mensenpolitiek. Wij houden bij de provinciale besluitvorming rekening met de impact op de concurrentiepositie van onze regionale Gelderse bedrijven

BBB is het niet eens met het nationale klimaatakkoord. Het huidige akkoord is onrealistisch, onbetaalbaar en kent geen draagvlak bij de burgers. Een succesvolle emissie loze en circulaire economie is niet realistisch en onwenselijk duur voor ondernemingen en de burgers vanwege het subsidiecircus.(verhoogd belastingdruk) en de talloze beperkingen. Er zijn helaas te veel voorbeelden van 'ondernemertje pesten" in het kader van bijvoorbeeld 'wenspolitieke ideologieën. Dit tast onze welvaart aan . Immers per saldo gaan er van de geïnvesteerde gelden in de energietransitie miljarden aan subsidies de grens over Dit terwijl de energiearmoede voor de burgers en ondernemers toeneemt. Investeerders willen op deze manier niet meer investeren en ondernemingen vertrekken naar het buitenland, waar de regels minder streng worden gehanteerd. BBB wil inzetten op innovatieve en duurzame oplossingen die economisch rendabel zijn en een goed investeringsklimaat opleveren. Hiermee behoudt de provincie en land haar concurrentiepositie en levert dit goede baankansen voor de arbeidsmarkt. Het midden- en kleinbedrijf (MKB) krijgt hierbij onze speciale aandacht.

BBB is tegen de polarisatie tussen boeren en industrie; beiden kunnen uitstekend naast elkaar bestaan en met elkaar samenleven. Het is een verkeerde aanname dat (maak)industrie ten koste gaat van ruimte voor agrarische activiteiten. Wel grootschalige wind- en zonneparken en mega datacenters, die kosten teveel goede landbouwgrond, slurpen energie en (koel)watercapaciteit, kosten vaak subsidiegeld en voegen nauwelijks economische meerwaarde voor de inwoners van Gelderland toe.

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

WAT GAAT BBB CONCREET VOOR DE ONDERNEMERS EN WERKNEMERS IN GELDERLAND DOEN?

- 01** Ruimte voor Gelderse ondernemers in de provincie
- 02** Bestaande economische clusters (Life science, Food Valley, Health Valley) blijven behouden en worden verder ontwikkeld)
- 03** Mobiliteitsvoorzieningen en bereikbaarheid voor wonen én werken zijn belangrijk, juist ook voor het platteland
- 04** Nieuwe bedrijventerreinen beperking. Bestaande gebieden eventueel herontwikkelen en verdichten. Geen verdere verdozing van de open ruimte.
- 05** Stimuleren van de verkoop van streekproducten.
- 06** Economische groei niet ten koste van waardevolle landelijke en agrarische gebieden
- 07** Groei met name door stimuleren innovatie (Kwalitatieve groei boven kwantitatieve groei)
- 08** Verruiming vergunningstelsel voor boeren, tuinders en ondernemingen ter bevordering innovatie in lagere emissie en kleinschalige energietransitie...
- 09** Aandacht voor het MKB de verdichting van het ondernemersklimaat met een ondoordringelijk woud aan (te) complexe regelgeving kritisch tegen het licht houden, snoeien in bureaucratie waar mogelijk om ondernemers meer licht en lucht te geven.
- 10** Aandacht voor het belang van familiebedrijven die rentmeesterschap hoog in hun vaandel dragen. Waar mogelijk ondersteunt de provincie de overdracht van familiebedrijven op de volgende generatie ondernemers zodat zij hun bedrijf kunnen overnemen van de vorige generatie.
- 11** Samenwerking binnen de Euregio stimuleren (voorzieningen zoals ziekenhuis, luchtvaart, Veiligheidsdiensten en mobiliteit etc)

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

GEZONDE (LEEF)OMGEVING

We leven met veel mensen op een kluitje in ons land. Verstandige keuzes over onze leefomgeving zijn daarom cruciaal voor onze fysieke en geestelijke gezondheid. Juist ook hoe wij omgaan met ons land en onze voedselproductie is letterlijk de basis van een gezond leefmilieu.

Een gezonde bodem levert ons gezond voedsel. Boeren in de provincie weten als geen ander dat ze rentmeester zijn van de grond. Een gezonde bodem en een rijk bodemleven is essentieel voor de boer en tuinder. Het is immers hun inkomen en zij willen dat de burger veilig en gezond kan eten. Uitputting en rooibouw heeft geen zin, dat weet boeren al generaties lang. Zij willen die bodem doorgeven aan de volgende generatie en hebben alle belang bij een schone gezonde bodem. Gezonde grond betekent gezonde voedselproducten.

Gewassen kunnen groeien dankzij bemesting. Maar gewassen dienen ook beschermd te worden. Ziektes en plagen zijn een risico voor de oogst en de voedselzekerheid. Gewasbeschermingsmiddelen worden onterecht 'landbouwgif' genoemd. Hiermee wordt gesuggereerd dat de boeren de burgers vergiftigen, de grond doodmaken en insecten vernietigen. Een boer vergiftigt zijn eigen land niet.

Eerlijk voedsel komt van gezonde dieren. Minder dieren is niet per se een beter leven. En meer dieren is niet per se een slechter leven. Nieuwe stalsystemen geven meer ruimte aan koeien, varkens en kippen dan ooit tevoren. Dit in tegenstelling tot vroeger, toen koeien in de winterperiode vast stonden aan kettingen en varkens en kippen in donkere, kleine hokken, met weinig ventilatie werden gehuisvest. Sinds 2009 is het gebruik van antibiotica in de veehouderij met 60 procent afgenomen, de ammoniak- en fijnstofuitstoot zijn de afgelopen 30 jaren met tientallen procenten gedaald. De varkenshouderij bijvoorbeeld reduceerde de ammoniakuitstoot sinds 1990 met 80 procent en fijnstof met 38 procent. Geen enkele andere sector behaalde zo'n hoge reductie.

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

Ten behoeve van de woningbouw wordt dringend stikstofruimte geclaimd ten laste van de boeren in de provincie. De boeren worden op deze wijze verantwoordelijk gehouden voor de woningnood en zo worden burgers en boeren tegen elkaar opgezet. BBB Gelderland vindt dat hierbij niet alleen gekeken moet worden naar boeren en tuinders. Daarbij komt dat verplaatsing van de veeteelt naar landen die minder duurzaam produceren dan Nederland een nadelig effect heeft op klimaat- of natuurherstel. Voor het standpunt van BBB over stikstof zie 1 bijlage hieronder. Onze oplossingen voor de woningnood staan eerder in dit programma beschreven. Op deze wijze kunnen we wonen en boeren naast elkaar!

BBB Gelderland is voor een schone omgeving. Het huidige nationale klimaatakkoord heeft een transitiebeweging in gang gezet waar de BBB grote vraagtekens bij zet. De subsidiekraan stroomt naar organisaties met een politiek ideologische agenda en naar het buitenland en niet naar de eigen burgers. Het kabinet wil onder andere 60 miljard investeren in klimaat en de zogenaamde stikstofproblematiek. Een van de eerste maatregelen in april 2022 was de aankondiging van minister voor Natuur en Stikstof, om de boeren te dwingen hun bedrijf te verkopen. Met de oorlog in Oekraïne in gedachte en de daarmee samenhangende voedsel onzekerheid vindt BBB het zeer onverstandig om onze voedselproducenten, de boeren, te dwingen hun bedrijf te verkopen. Dit alleen om agrarisch grond te gebruiken voor het bouwen van woningen.

BBB wil juist dat in de steden in de hoogte wordt gebouwd en lege kantoorpanden wordt verbouwd tot woningen voor starters en doorstromers (zie eerder Wonen). De ideeën en plannen van BBB zorgen ervoor dat we onze agrarische sector kunnen behouden in een mooi land met de juiste afweging van belangen.

Voor BBB is het landschap waardevol. Daarom vindt BBB dat zonnepanelen niet in het buitengebied horen zolang er nog lege daken en terreinen zijn. Ook vindt BBB dat gekeken moet worden naar het plaatsen van zonnepanelen in de berm van spoor- en autowegen. Zonnepanelen op gronden geven een langdurige verstoring van natuur en bodemleven. De panelen nemen het licht weg, wat van invloed is op het bodem - en onderwaterleven en de voedselvoorziening van allerlei dieren;

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

minder licht betekent minder plankton, minder waterplanten, minder waterplanten en minder vissen en vogels. Tot 2030 moeten er grote aantallen zonnepanelen in de provincie geplaatst worden. Waarvan iets meer dan de helft recyclebaar en de andere helft ook schadelijke stoffen die in de natuur terecht komen. BBB wil daarom dat de komende jaren de zonnepanelen voor minimaal 95% recyclebaar zijn.

BBB is tegen het grootschalig plaatsen van windmolens op het land. Deze ontnemen het zicht op het mooie culturele landschap van de provincie en veroorzaken geluidsoverlast en schade voor mens en dier. Jaarlijks overlijden er vele vogels doordat zij tegen windmolens aanvliegen. Ook andere kleine dieren zoals vleermuizen zijn de klos.

Voor het behouden van een stabiele en schone energieproductie is de BBB een voorstander van het gebruik van kleine kernenergiecentrales (SMR=Small Modular Reactors), vergisten biomest afvalstromen, Internationale samenwerking en aardwarmte als energiebron. Dit laatste is volgens onderzoek in stedelijke gebieden als Nijmegen goed mogelijk.

Kernenergie en aardwarmte geven garantie voor structurele energievoorziening en beperken de uitstoot van CO2 en is er amper aantasting van het culturele landschap van de provincie. De BBB vindt dat de burger niet afhankelijk moet zijn van wiebelstroom als windenergie en zonnepanelen.

Wat gaat BBB Gelderland doen met betrekking tot de energietransitie en een schone leefomgeving?

ACTIEPUNTEN

- 01** Onderzoeken of er draagvlak is onder de bevolking voor het gebruik van kernenergie (SMR) als energieproductie, andere lokale opwek opties (mestvergisting), Waterstof productie als energie drager.
- 02** De mogelijkheden voor aquathermie voor energie opwekking onderzoeken. We wonen in een provincie met veel rivieren, hier ligt een behoorlijke potentie.

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

- 03** De provincie kent een groot provinciaal wegennet. Onderzocht moet worden of in vanrails kleine zonnepaneeltjes kunnen worden aangebracht. Zo wordt landschapsvervuiling tegengegaan en kan veel groene energie worden opgewekt. Ook wordt gekeken naar de mogelijkheid voor het plaatsen van zonnepanelen in de berm van spoor- en autowegen
- 04** Verder onderzoek naar aardwarmte ten bate van warmtenet
- 05** Groenafval wordt niet gestookt in biomassacentrales, maar ingezet ter verbetering van de bodem en bevordering van de groei van planten. Biomassa centrales uitfaseren. Mogelijkheden van biogas als energiebron verder onderzoeken
- 06** Initiatieven om fosfaat uit menselijke ontlasting te genereren worden bevorderd. Eveneens in andere reststromen de grondstoffen zien terug te winnen of vervuilende stoffen eruit halen alvorens deze in de leefomgeving komen en schade aanrichten.
- 07** In steden wordt meer groen aangelegd voor de recreatie en ontspanning van de stadsbewoners. Dit is goed voor het klimaat en zorgt voor minder hoge temperaturen in de volle en drukke stad. Mogelijkheden van verticale natuurontwikkeling stimuleren.
- 08** BBB wil een initiatief indienen waarin de bewoners van de Provincie een gelijke stem krijgen bij beslissingen in de energietransitieproces. De provincie wordt niet vol gezet met windmolens. Zonneparken op kavels gronden niet verder uitbreiden. Windmolens en zonneparken verstoren het ecosysteem. BBB Gelderland is niet tegen kleinschalige initiatieven voor wind- en zonne-energie, maar omwonenden moeten wel kunnen meedoen en mee profiteren of het streven moet zijn dat de ondernemer zelfvoorzienend / klimaatneutraal wordt. De Nederlandse energieconsument moet zo kunnen profiteren van Nederlands subsidiegeld. Het stroomnetwerk van de netbeheerders moet worden aangepast, zodat boeren en burgers volop de daken kunnen vol leggen met zonnepanelen en ook in staat zijn de energie terug te leveren aan het elektriciteitsnet.
- 09** Waterberging vergroten om inklinking van gronden en verdroging natuur en landbouw waar mogelijk te voorkomen.

DE STEM VAN EN
VOOR GELDERLAND

BIJLAGE 1 : STIKSTOFBELEID IN PROVINCIE

BBB is van mening dat het beleid dat nu voorligt veel te veel gericht is op de afbraak van de landbouw. Door agrarische bedrijven op te kopen, wil de overheid voldoen aan doelen waar we vanuit Europa aan gehouden zijn en de manier waarop we ons vergunningverleningsstelsel hebben ingericht. In Nederland ligt de (wettelijke) focus daarbij op dit moment vooral op stikstof. Wij meten dat af aan hoeveel stikstofneerslag er door vergunning plichtige activiteiten op natuurgebieden veroorzaakt wordt. Terwijl dat helemaal niet perse op deze manier moet van de EU. BBB wil dan ook dat we in de toekomst ander beleid gaan voeren waarbij stikstof slechts 1 van de parameters is maar geen absoluut beleidsdoel. Agrarische bedrijven zijn sinds oudsher de stabiele economische motor onder Nederland geweest.

Ten eerste kon de Nederlandse economie opgebouwd worden, omdat Nederland dankzij landbouwbeleid gericht op voldoende productie geen hongersnoden meer gekend heeft. Maar ook tijdens de economische recessie heeft menig bouwbedrijf die doorstaan omdat boeren nog stallen bouwden. Het huidige beleid is er echter op gericht de landbouw en agrarische bedrijven af te bouwen. Dit moeten we volgens BBB voorkomen. Een leefbaar platteland valt en staat met een vitale agrarische sector. Als de huidige energiecrisis één ding leert is het dat het bewaken van je fundamentele voorzieningen, waar voedselproductie met stip bovenaan staat, bovenaan de prioriteitenlijst moet staan. Die moet je als overheden waarborgen en beschermen. Het zijn sectoren zoals de landbouw, maar ook energieproductie en zorg, waar onze mensen écht niet zonder kunnen. Wij willen dat besef meer in de maatschappij laten landen. BBB is van mening dat de landelijke Wet stikstofreductie en Natuurherstel terug naar de tekentafel moet. Een hele nieuwe wet kost veel tijd, maar om de grootste hiaten uit de bestaande wet te halen heeft BBB in de Tweede Kamer een initiatiefnota gelanceerd met 3 cruciale beslispunten:

- 01** Haal de KDW's uit de wet, waarbij de staat van de natuur weer centraal dient te staan
- 02** Het introduceren van een drempelwaarde voor vergunningverlening van 1 mol, gekoppelde aan een neerwaartse depositietrend
- 03** Het onderscheid maken tussen NOx en NH3.

DE STEM VAN EN VOOR GELDERLAND

De Provincies zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het stikstofbeleid via de gebiedsplannen onder het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Provincies moeten voor 1 juli 2023 hun gebiedsplannen indienen, zodat zij middelen kunnen ontvangen uit het 'stikstoffonds' of 'transitiefonds' van 24,3 miljard. Per 2024 komt dat fonds onder een instellingswet beschikbaar en de provincies kunnen daar middelen uit krijgen voor de uitvoering. De gebiedsplannen gaan niet alleen over stikstof, maar omvatten ook de uitwerking van water- en klimaatbeleid.

BBB wil dat de bevindingen uit de sociaal economische analyse een volwaardige afweging krijgen in de gebiedsplannen. BBB wil dat er fors op versterking van de landbouw wordt ingezet met middelen vanuit het transitiefonds, en dat er vanuit de provincie druk wordt opgevoerd om de indicatieve 1 miljard (van de 24,3) voor innovatie fors te verhogen en in plaats van afwaardering veel meer beleid gevoerd wordt gericht op innovatie.

BBB is van mening dat alle overheidslagen maximaal dienen te faciliteren inzake bedrijfsverplaatsing, bijvoorbeeld door hier een databank voor op te richten waarbij bedrijven die in een gebied zitten waar de ontwikkelmogelijkheden op korte termijn beperkt zijn gekoppeld kunnen worden aan bijvoorbeeld bedrijven die geen bedrijfsopvolging hebben, of aan een beëindigingsregeling zouden willen meedoen, maar niet in een gebied met beperkingen zitten.

BBB wil dat de werkelijke staat van de natuur leidend wordt in de uitvoering van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering, die op basis van eenduidige objectieve indicatoren in beeld gebracht wordt.

BBB wil geen onteigening van agrarische bedrijven ten behoeve van stikstofreductie of natuurontwikkeling. BBB wil dat het inzetten op realtime meten in stallen maximaal gefaciliteerd wordt, zodat in de toekomst het borgen van maatregelen via daadwerkelijke metingen in beeld gebracht kan worden. BBB wil dat er bij de inzet van instrumentarium goed gekeken wordt dat het beoogde effect onomstotelijk vaststaat.

DE STEM VAN EN
VOOR GELDERLAND

BIJLAGE 2: VIERPUNTENPLAN MET BETREKKING TOT VLUCHTELINGEN EN MIGRANTEN

- 01** Mensen die echt op de vlucht zijn voor oorlogen, of van wie hun leven en/of dat van hun gezin ernstig wordt bedreigd en dat kunnen aantonen, zijn welkom in Nederland, voor de tijd die daarvoor nodig is. Voorkeur heeft het, om ervoor te zorgen dat deze mensen in eigen regio's worden opgevangen. Dit maakt het gemakkelijker om deze mensen – wanneer dat weer mogelijk is – in te zetten bij de wederopbouw van hun land.
- 02** Immigranten die NIET uit een oorlogsgebied komen of van wie het bestaan van hun en hun gezin niet ernstig worden bedreigd, moeten kunnen aantonen dat zij in Nederland vast werk en een onderkomen hebben. Als zij dit kunnen bewijzen én de Nederlandse taal goed machtig zijn, worden zij toegelaten. Na vijf jaar te hebben bijgedragen aan de Nederlandse maatschappij en economie, kunnen zij in aanmerking komen voor een permanente verblijfsvergunning.
- 03** Economische gelukszoekers zonder werk en inkomen worden niet toegelaten of zo snel mogelijk uitgezet naar eigen land. Nederland neemt alleen aantoonbare oorlogsslachtoffers of aantoonbaar ernstig bedreigde mensen op.
- 04** Het Kabinet zet in op minder immigratie. Voedselschaarste leidt tot sociale onrust, armoede, burgeroorlogen en daarmee immigratiestromen. Dit is onwenselijk. Nederland helpt deze landen met haar landbouwkennis om voedselzekerheid te verkrijgen.